

”Vi ville aldrig kunne udvikle kliniske retningslinjer alene”

Center for Kliniske Retningslinjer giver en bedre kvalitet i pleje og behandling. Sådan lyder meldingen fra en række danske hospitaler, som sætter stor pris på centrets retningslinjer.

Af Mikkel Krogh

”Med centrets kliniske retningslinjer får vi solid viden om, hvad der er allerbedst for patienterne. Vi ville aldrig kunne udvikle retningslinjerne alene, og selv hvis vi prøvede at flikke noget sammen, ville kvaliteten aldrig blive den samme.”

Vicedirektør Susanne Friis fra Sjællands Universitetshospital er ikke i tvivl om styrken ved Center for Kliniske Retningslinjer, som det sjællandske hospital har været medlem af i mere end 10 år. Vicedirektøren ser det især den evidensbaserede metode bag udarbejdelsen af retningslinjerne som en fordel.

”Centrets retningslinjer for sygepleje og behandling tager afsæt i standarder og metoder, som sikrer en høj evidens. Det faglige niveau er i top, og man kan være sikker på alt, der kommer fra centret. Det er en enorm fordel, at vi ikke som hospitaler hver især skal opfinde de dybe tallerken,” siger Susanne Friis.

Centret har siden etableringen i 2008 stået bag udarbejdelsen af mere end 70 kliniske retningslinjer inden for pleje og behandling af alt fra kræft og diabetes til ernæring, mundhygiejne og sårrensning.

Internationalt samarbejde

Center for Kliniske Retningslinjer blev etableret i forlængelse af en konference afholdt af Dansk Sygepleje Selskab (DASYS) i 2008, hvor det stod klart, at der manglende en national koordination af de kliniske retningslinjer. De daværende retningslinjer var af varierende kvalitet og havde en begrænset evidens, som i værste fald kunne medføre dårligere pleje og behandling.

”Der var et stort behov for et nationalt center, som på tværs af landet, på tværs af faggrupper og med afsæt i de seneste danske og internationale forskningsresultater kunne skabe evidensbaserede retningslinjer for den bedst mulige sygepleje i de kliniske miljøer. Det var påkrævet, at centret blev internationalt orienteret med mulighed for at arbejde sammen med udenlandske forskere,” fortæller rådsformand i Center for Kliniske Retningslinjer Helen Bernt Andersen.

”Her godt ti år senere er vi nået rigtigt langt både med udviklingen af retningslinjer og det internationale samarbejde, men målet er stadig det samme: At skabe bedre og sikrere pleje og behandling af patienterne,” fortsætter Helen Bernt Andersen.

Understøtter øget kvalitet

Centret ejes i dag af Dansk Sygepleje Selskab, og den daglige ledelse varetages af centerleder og professor Preben Ulrich Pedersen. Centrets arbejde finansieres gennem kontingenter fra medlemmerne, som tæller mere end 30 hospitaler og uddannelsesinstitutioner. På Regionshospital Nordjylland ser plejefaglig direktør Charlotte Fuglesang det som en stor styrke at have nationale retningslinjer på tværs af regionsgrænserne.

CENTER FOR KLINISKE RETNINGSLINJER

- CLEARINGHOUSE

”Meget af det plejefaglige arbejde på sygehusene er baseret på best practice, hvor der er ikke er bevisførelse for, at det, vi gør, er det rigtige. Men noget *er* beviseligt bedre end noget andet, og det er vi nødt til at efterstræbe for patienternes skyld. Her understøtter centrets retningslinjer en øget kvalitet i plejen og behandlingen på tværs af landet,” siger Charlotte Fuglesang.

Charlotte Fuglesang har fulgt Center for Kliniske Retningslinjer siden etableringen og roser den position, centret på få år har opnået i de kliniske miljøer.

”Systematikken og grundigheden er bredt anerkendt, og kvaliteten af de mange retningslinjer giver en stor respekt og tiltro hos klinikerne til, at tingene er i orden. Omvendt stiller positionen også fortsat høje krav til de kliniske retningslinjer, og centret har fået en tyngde, der forpligter. Udviklingen af retningslinjerne er et ekstremt vigtigt fagligt stykke arbejde,” vurderer Charlotte Fuglesang.

Alle sygehuse skal bidrage

En af initiativtagerne til Center for Kliniske Retningslinjer var den daværende sygeplejefaglige direktør Vibeke Krøll på Aarhus Universitetshospital. I dag fortsætter hendes afløser Inge Pia Christensen engagementet i centret, og hun betoner nødvendigheden af, at alle landets hospitaler bakker op om centrets aktiviteter, fordi nationale retningslinjer er til gavn for alle.

”At udvikle kliniske retningslinjer er et stort og krævende arbejde, som kræver akademiske kompetencer, og her er det godt at have centret at læne sig op ad. Men arbejdet kræver, at alle sygehuse bidrager og ikke er passive. Derfor har alle et moralsk og fagligt ansvar for at bidrage som medlemmer af centret. Alt andet vil være undergravende for centrets fortsatte udvikling og berettigelse,” understreger Inge Pia Christensen.

En sidegevinst ved at have et nationalt center til at udvikle de kliniske retningslinjer er ifølge direktøren, at det er med til at løfte professionen som sygeplejerske.

”Centret er med til at udvikle vidensgrundlaget for professionen, fordi retningslinjerne bygger på evidens. Det styrkede vidensgrundlag skaber i sidste ende en større faglig kvalitet og en øget patientsikkerhed, som er med til eksempelvis at hindre, at patienter får invaliderende tryksår, som koster samfundet mange hundredetusinde kroner,” siger Inge Pia Christensen.

Sparer rigtigt mange penge

På Aalborg Universitetshospital er der heller ingen tvivl om den håndfaste værdi ved at have et nationalt center, som udvikler de kliniske retningslinjer.

”Vi sparer rigtigt mange penge ved, at vi kan bruge en klinisk retningslinje fra centret, så vores eget personale ikke skal bruge tid på at lave retningslinjen selv. Dermed tjener vores kontingent sig mange gange ind. Samtidig er kvaliteten af centrets retningslinjer langt højere, end den vi selv ville kunne skabe,” siger sygeplejefaglig direktør Lisbeth Lagoni.

Ifølge direktøren er der dog en central forudsætning for konstruktionen: At centret har de økonomiske muskler til fortsat at kunne udvikle metoder til udvikling af kliniske retningslinjer og at kunne bedømme og godkende kliniske retningslinjer af høj kvalitet.

Ved citat: Krogh M. ”Vi ville aldrig kunne udvikle kliniske retningslinjer alene”. CFKR Nyhedsbrev. 2019;12(1):1-3.

CENTER FOR KLINISKE RETNINGSLINJER

- CLEARINGHOUSE

”Derfor er det vigtigt, at landets hospitaler fortsat ser det som et fælles ansvar for at stå sammen om at skabe centrets økonomiske fundament ved at være medlemmer. Det forpligter at være i front, og derfor skal alle skal være indstillede på at løfte i flok, fordi det i sidste ende øger kvaliteten af sygeplejen til gavn for patienterne. Centret også have midler til og muligheder for internationalt arbejde,” siger Lisbeth Lagoni.

Anvendes i undervisningen

Det er ikke kun landets sygehuse, der anvender retningslinjerne fra Center for Kliniske Retningslinjer. På Københavns Professionshøjskole i København anvendes de aktivt i undervisningen af de kommende sygeplejersker i alt fra mundhygiejne og temperaturmåling til opsporing af tidlig sygdom. Målet er at give de kommende sygeplejersker evidensbaseret viden om det kliniske arbejde.

”De studerende skal have et evidensbaseret grundlag for deres kommende arbejde, og derfor indgår mange af centrets retningslinjer i større eller mindre omfang i undervisningen. Vi lærer dog også de studerende, at verden ikke er perfekt – nogle gange kan der godt afviges fra retningslinjerne. Det vigtigste er, at man ved, hvornår der kan afviges, og ikke agerer ud fra fornemmelser,” siger dekan Randi Brinckmann.

Alle medlemmer af centret kan uden vederlag indsende forslag til retningslinjer til bedømmelse med afsæt i centrets skabelon. Retningslinjerne bedømmes herefter af centret og et eksternt bedømmerkorps i en tredelt bedømmelsesproces.

Center for Kliniske Retningslinjer har lige nu godt 10 nye retningslinjer til bedømmelse. Sideløbende med centrets retningslinjer udarbejder Sundhedsstyrelsen nationale, kliniske retningslinjer, der i lighed med centrets egne retningslinjer kan findes på www.cfkr.dk

Rådsformand Helen Bernt Andersen sidder med i Sundhedsstyrelsens rådgivende udvalg for de nationale, kliniske retningslinjer.

FAKTA: Center for Kliniske Retningslinjer

- Etableret i 2008 i forlængelse af en konference arrangeret af Dansk Sygepleje Selskab
- Har til huse på Klinisk Institut, Aalborg Universitet
- Har udarbejdet mere end 70 godkendte, kliniske retningslinjer
- Har 32 medlemmer i form af hospitaler og uddannelsesinstitutioner
- Gennemfører løbende kurser, workshops og konferencer
- Har afsluttet 4 ph.d.-forløb, der kan omsættes til kliniske retningslinjer
- Har deltaget i to undersøgelser, der dokumenterer effekten af kliniske retningslinjer i praksis (publiceres i 2019)

Ved citat: Krogh M. ” Vi ville aldrig kunne udvikle kliniske retningslinjer alene”. CFKR Nyhedsbrev. 2019;12(1):1-3.